

שימו לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון: סיפור קצר ושירה

פרק שני: דרמה

פרק שלישי: רומאן ונובלה

יש לענות על שלוש שאלות מן הפרק הראשון (חובה) – 66 נקודות

ועל שאלה אחת מן הפרק השני או מן הפרק השלישי – 34 נקודות

סך הכול – 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: (1) מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי

(2) רשימת יצירות

ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לרשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרתם להשיב עליה.

(2) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.

לנבחנים אקסטרניים ולנבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.

(3) אין לכתוב על אותה יצירה בתשובות שונות.

(4) יש לשים לב לכתב, לכתוב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.

כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – סיפור קצר ושירה (חובה)

(66 נקודות)

ענו על שלוש מן השאלות 1–18 (לכל שאלה – 22 נקודות).

סיפור קצר

שימו לב: בשאלות 1–3 אפשר לענות גם על פי הסיפור "חג מולד אחד" מאת טרומן קפוטה.

אין להדגים באמצעות אותה היצירה בכמה תשובות.

1. ענו על שני הסעיפים א–ב.
 - א. בחרו בסיפור קצר שלמדתם שבמרכזו הצורך האנושי בהבנה, בחום, באהבה או בנחמה. מהו הצורך האנושי שבא לידי ביטוי בסיפור שבחרתם, וכיצד הוא משפיע על ההתנהגות של דמות מרכזית בסיפור? הסבירו והדגמו את דבריכם. (15 נקודות)
 - ב. הסבירו והדגמו דרך עיצוב אחת שבאמצעותה בא לידי ביטוי בסיפור הצורך האנושי שהסברתם בסעיף א. (7 נקודות)
2. הסיפור הקצר מתמקד בדרך כלל ברכיב מרכזי אחד (כמו דמות, אירוע, קונפליקט, סמל) ומבליט אותו. תארו את הרכיב המרכזי שבו מתמקד סיפור קצר שלמדתם, והסבירו את תרומתו לבניית המשמעות של הסיפור.
3. תארו את נקודת המפנה בסיפור קצר שלמדתם. מה הן התוצאות של מפנה זה? הסבירו והדגמו את דבריכם.
4. חג מולד אחד / טרומן קפוטה. תארו את המסע הפיזי של גיבור הסיפור, והסבירו מהו המסע הנפשי שהוא עובר בעקבות מסעו הפיזי.

שירה**שירת ימי הביניים**

5. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

לבי במזרח / יהודה הלוי

לבי במזרח ואנכי בסוף מערב - / איך אטעמה את אשר אכל ואיך יערב?
איכה אשלם נדרי ואסרי, בעוד / ציון בחבל אדום ואני בכבל ערב?
יכל בעיני עזב כל טוב ספרד, כמו / יקר בעיני ראות עפרות דביר נחרב!

מהו הרעיון המרכזי בשיר זה? הסבירו והדגימו את דבריכם. בתשובתכם הציגו גם שלושה אמצעים אומנותיים המדגישים רעיון זה.

6. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

יפה נוף / יהודה הלוי

יפה נוף, משוש תבל, קריה למלך רב, / לך נכספה נפשי מפאתי מערב!
המון רחמי נכמר כי אזכרה קדם, / כבודך אשר גלה ונוף אשר חרב.
ומי יתנני על כנפי נשרים, עד / ארזה בדמעותי עפרך ויתערב!
דרשתיך, ואם מלכך אין בך ואם במקום / צרי גלעדך - נחש שרף וגם עקרב.
הלא את אבניך אחונן ואשקם / וטעם רגביך לפי מדבש יערב!

הסבירו את הרעיון המרכזי המובע בשיר זה.
כיצד שלושה מן האמצעים האומנותיים בשיר מבטאים רעיון זה? הסבירו והדגימו את דבריכם.

7. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

הבא מבול / יהודה הלוי

הבא מבול ושם תבל חרבה? / ואין לראות פני ארץ חרבה,
ואין אדם ואין חיה ואין עוף - / הסף הכל ושכבו מעצבה?
ובראות הר ושוהה לי מנוחה, / וארץ הערבה לי ערבה.
ואשגיח לכל עבר - ואין כל, / אבל מים ושמם ותבה,
ולויתן בהרתיחו מצולה, / ואחשב פי תהום יחשב לשיבה.
ולב הים יכחש באניה, / כאלו היא ביד הים גנבה!
וים יזעף - ונפשי תעלז, כי / אלי מקדש אלהיה קרבה.

מהי התשתית המקראית בשיר זה? הסבירו את תפקידה בשיר, והדגימו את דבריכם.

שירת חיים נחמן ביאליק

8. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

הכניסיני תחת כנפך / חיים נחמן ביאליק

הכניסיני תחת כנפך,
והיי לי אם ואחות,
ויהי חיקך מקלט ראשי,
קונ־תפלותי הנדחות.

ובעת רחמים, בין השמשות,
שחי ואגל לך סוד יסורי:
אומרים, יש בעולם נעורים –
היכן נעורי?

ועוד רז אחד לך אתודה:
נפשי נשרפה בלהבה;
אומרים, אהבה יש בעולם –
מה זאת אהבה?

הכוכבים רמו אותי,
היה חלום – אך גם הוא עבר;
עתה אין לי כלום בעולם –
אין לי דבר.

הכניסיני תחת כנפך,
והיי לי אם ואחות,
ויהי חיקך מקלט ראשי,
קונ־תפלותי הנדחות.

אל מי לדעתכם הדובר פונה בשיר זה? הסבירו והדגימו את דבריכם.

9. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

צִפּוֹרֵת / חיים נחמן ביאליק

- בית 1 כָּל־הָעוֹלָם טוֹבֵעַ בָּאוֹר וּבְשִׁיר,
אוֹצְרוֹת חַיִּים לֹא־שִׁעְרֵתִים מְסָבִיב מִתְרַחֲשִׁים,
וּבְמִשְׁעַל הַנְּמִתָּח בֵּין יַעַר וְנִיר
שְׁנִינוּ הוֹלְכִים וּמַחֲשִׁים.
אָנוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, לְשִׁבְלֵנוּ אֵין קֶץ,
אֶפְסוֹנוּ שְׂבָלִים, כְּתוּרֵנוּ צִפּוֹרוֹת,
וּבְחִנִּיתוֹת שְׁלִיזָהּב יִפְגְּעֵנוּ כָּל־עֵץ
וּבְצִאָלִי צִמְרוֹת.
- בית 2 הַדְּמוּת כְּרוֹב אִם עַב קָלָה בְּרוּם עוֹלָם רִפְרָפָה?
אָךְ גַּם־הִיא חִישׁ הַפְּלִיגָה לְמַדִּינַת הָיִם –
וְאֵת־הַרְהוּרִי הַטְּהוֹר כְּמוֹהָ וְרָם
נִשְׁאַה עֲמָה לְנִצָּח עַל־כְּתָפָה.
וְשׁוֹב זֶהר רָקִיעַ, וְשׁוֹב תְּכֵלֶת בְּלִי־סוֹף,
אֵת הוֹלְכַת בְּרֹאשׁ וְאֵנִי כְּרוֹךְ אַחֲרֶיהָ,
וּבְקִמּוֹתֶיהָ הַמְּלֹאוֹת הַשְׁתַּרַע הַנוֹף,
וְהַכֵּל בָּהִיר בּוֹ כְּמוֹ בְּעֵינֶיהָ.
- בית 3 רָגַע אֶחָד לִי נִדְמָה: בֵּיעַר הֶלֶז,
הַמֶּאֱפִיל וּמִשִּׁיב צָנָתוֹ עָלֵינוּ,
גִּנּוּז מְטֻמָּן מִסְתָּרִים, הַמְשֻׁמָּר מֵאֵז
וּמִעוֹלָם לְשִׁנּוּי –
פְּתָאם רַחֲפָה הַקָּמָה – וּמִפָּה אֲלִיפָה
עָבַר רֶטֶט קַרְנִים עַל־פְּנֵי הָאוֹקֵינוֹס.
הוּ, מִי הַשְּׁלִיג עָלֵינוּ – וּבִשְׁפַע כָּזָה,
חֵיל צִפּוֹרוֹת לְבָנוֹת?
- בית 4 וְהִנֵּה נִקְלָעָה צִפּוֹרֵת כְּפָרַח בְּקִצָּה
שְׁעַר מַחְלַפְתָּהּ הַמְּפִזָּה עַל־הַמְּחַגְרָת,
וְכִמּוֹ רִמְזָה לִּי: בְּחוּר, קוּם שְׁקָה־לָּהּ, וְדָמָה
אֲלֵי הַצִּפּוֹרֵת!
אוּלָם אֵת – הַהֲרֹגְשֵׁת בַּצִּפּוֹרֵת וְבִי?
הַהֲרֹגְשֵׁת, כִּי גַם־נִפְשִׁי נְתוּנָה בְּשָׁבִי,
וּמִפְּרָפְרֵת וּתְלוּאָה, וּמִצָּפָה לִישׁוּעָה
בְּמַחְלַפְתָּהּ הַקְּלוּעָה?
- בית 5 וּבְעֵינֶיהָ שׁוֹב אֲצִיץ וְאֶבְקֶשׁ שָׁם תְּשׁוּבָה –
וְכִבְתַּחֲלָה הֵן צְנוּעוֹת, שְׁתִּי יוֹנֵי הַחֹן;
מֵה־לִּי צְנִיעוֹת עֵינֶיהָ – וּמַחְלַפְתָּהּ מְשׁוּבָה,
הִיא אוֹמֶרֶת לִּי: הֵן!
מִהְרִי, מִהְרִי, אַחֲוֵתִי, גְּבוּאָה הִיעֲרָה,
תַּחַת חֶפֶת אֲשֶׁרִיו לָךְ כָּל־נִפְשִׁי אֶפִיקָה,
וְאֵת־כָּל־אַהֲבָתִי הַתְּלוּיָה בְּשִׁעְרָה
נְמִית שְׁנִינוּ בְּנִשְׁיָקָה.

תיאורי הטבע בשיר מסייעים בביטוי היחס המורכב של הדובר כלפי אהובתו.
הסבירו והדגִּימו קביעה זו.

10. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

עם דמדומי החמה / חיים נחמן ביאליק

הם האיים הרחוקים, העולמות הגבוהים זו בחלומות ראינום; שעשוננו לגרים תחת כל השמים, וחיינו – לגיהנם.	עם דמדומי החמה אל החלון נאגשי ועלי התרפקי, לפתי היטב צוארי, שימי ראשך על ראשי – וכה עמי תדבקי.
המה איי הזהב זו צמאנו אליהם כאל ארץ מולדת; שכל כוכבי הליל רמזו לנו עליהם באור קרן רועדת.	ומחשקים ודבקים, אלי הזהר הנורא דומם נשא עינינו; ושלחנו לחפשי על פני ימי האוהה כל ההורי לבנו.
ועליהם נשארנו בלי רע ועמית כשני פרחים בציה; כשני אבדים המבקשים אבדה עולמית על פני ארץ נכריה.	והתנשאו למרום ביעף שוקק כיונים, ובמרחק פליגו, יאבדו; ועל פני רכסי ארגמן, אייזהר אדמונים, ביעף דומם ירדו.

בשיר זה מתואר מסע מבטיח ומלא תקווה המסתיים באכזבה.
הסבירו והדגומו קביעה זו.

שירת לאה גולדברג

11. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

האִמָּנָם עוֹד יָבוֹאוּ יָמִים בְּסִלִּיחָה וּבְחֶסֶד / לאה גולדברג

בית 1
האִמָּנָם עוֹד יָבוֹאוּ יָמִים בְּסִלִּיחָה וּבְחֶסֶד,
וְתִלְכִי בַשְּׂדֵה, וְתִלְכִי בּוֹ כְּהֶלֶךְ הַתָּם,
וּמַחְשׁוֹף כַּף־רִגְלֶךְ יִלְטֹף בְּעֵלֵי הָאֶסְפָּסָת,
אוֹ שְׁלִפְי־שִׁבְלִים יִדְקְרוּךְ וְתִמְתַּק דְּקִירָתָם.

בית 2
אוֹ מָטָר יִשְׁיגֶךְ בַּעֲדַת טְפוֹתָיו הַדּוֹפְקֹת
עַל כְּתַפִּיךָ, חֲזֹף, צִוָּארֶךְ, וְרֹאשְׁךָ רַעְנָן.
וְתִלְכִי בַשְּׂדֵה הָרֵטֶב וְיִרְחֹב בְּךָ הַשָּׁקֵט
כְּאוֹר בְּשׁוּלֵי הָעֵנָן.

בית 3
וְנִשְׁמַתְךָ אֶת רִיחוֹ שֶׁל הַתָּלָם נָשֵׁם וְרֹגֶעַ,
וְרֹאִית אֶת הַשָּׁמֶשׁ בְּרֹאֵי־הַשְּׁלוּלִית הָזֶהָב,
וּפְשׁוּטִים הַדְּבָרִים וְחַיִּים, וּמִתָּר בָּם לְנֹגַעַ,
וּמִתָּר, וּמִתָּר לָאֶהָב.

בית 4
אֶת תִּלְכִי בַשְּׂדֵה. לְבַדְךָ. לֹא נִצְרָבֶת בְּלֶהֱט
הַשְּׁרָפוֹת, בְּדִרְכִים שְׁסֻמְרוּ מֵאִימָה וּמִדָּם.
וּבִישׁוֹר־לֵבָב שׁוֹב תִּהְיִי עֲנוּה וְנִכְנָעַת
כְּאֶחָד הַדְּשָׁאִים, כְּאֶחָד הָאֲדָם.

בבית 4 כתוב: ...לא נִצְרָבֶת בְּלֶהֱט

הַשְּׁרָפוֹת, בְּדִרְכִים שְׁסֻמְרוּ מֵאִימָה וּמִדָּם.

הסבירו את הקשר בין דברים אלה ובין שאר בתי השיר.

הדגימו את דבריכם.

12. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

אֶרֶן / לאה גולדברג

כָּאן לֹא אֲשִׁמַּע אֶת קוֹל הַקּוֹקֵיָה.
כָּאן לֹא יִחַבֵּשׁ הָעֵץ מִצְנַפֶּת שֶׁלֵּג,
אֲבָל בְּצֵל הָאֲרָנִים הָאֵלֶּה
כָּל יְלָדוֹתֵי שְׁקֵמָה לְתַחֲיָה.

צִלְצוֹל הַמְּחֻטִּים: הִיָּה הִיָּה ---
אֶקְרָא מוֹלְדֹת לְמֶרְחֵב־הַשֶּׁלֶג,
לְקֹרֵחַ יֶרְקָרֵק כּוֹבֵל־הַפֶּלֶג,
לְלִשׁוֹן הַשִּׁיר בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה.

אוֹלֵי רֶק צִפְרֵי־מָסַע יוֹדְעוֹת -
כְּשֶׁהֵן תְּלוּיוֹת בֵּין אֶרֶץ וְשָׁמַיִם -
אֶת זֶה הַכָּאֵב שֶׁל שְׁתֵּי הַמוֹלְדוֹת.

אֶתְכֶם אֲנִי נִשְׁתַּלְתִּי פַעַמִּים,
אֶתְכֶם אֲנִי צִמַּחְתִּי, אֲרָנִים,
וְשִׁרְשֵׁי בְשָׁנִי נוֹפִים שׁוֹנִים.

בשיר זה עולם הצומח והחי משמש לתיאור חוויית ההגירה.

הסבירו והדגימו קביעה זו.

13. קראו את סונט ב, מתוך מחזור הסונטים: "שירי אהבה מספר עתיק" מאת לאה גולדברג (המתחיל במילים "ולא היה בינינו אלא זה"), וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

ולא היה בינינו אלא זהר
ענו של השכמה ברחוב כפרי
ולבלובו של גן בטרם פרי
בלכן תפרחתו יפת התאר.

ומה מאד צחקת באמרי
כי אל השחר הענג כנרד
אקרב ואקטפנו למזכרת
ואשמרנו בין דפי ספרי.

את זרועך נשאת, התזכר?
והנידוּת אט ענף תפוח,
ועל ראשי ירד מטר צחר.

מאחורי גבך הכפר געור,
החלונות נצטלצלו עם רוח –
ולא היה בינינו אלא אור.

א. בסונט מתואר זיכרון של חוויה נפלאה. תארו את החוויה. (12 נקודות)

ב. החוויה מעוצבת בעזרת אמצעים אומנותיים.

בססו קביעה זו על שתי דוגמאות מאותו אמצעי אומנותי אן משני אמצעים אומנותיים שונים. (10 נקודות)

14. קראו את מחזור השירים א-ג, וענו על השאלה שאחריו.

הסתכלות בדבורה / לאה גולדברג

א	ב
ברבוע חלון מואר –	בְּשֶׁמֶשׁ הַיָּא הִיְתָה עֲלֶה זָהָב נּוֹפֵל,
על שִׁמְשָׁה, מִבְּחוץ,	בְּפֶרֶח הַיָּא הִיְתָה טֶפֶה שֶׁל דְּבִשׁ אֶפֶל,
צִלְלִית שֶׁל דְּבוּרָה	וְאֶגֶל טַל בְּנַחִיל שֶׁל כּוֹכָבִים –
כְּמַעֵט אֵין לְרֹאוֹת אֶת כְּנָפֶיהָ.	וּפֶה הִיא צֹל.
הַפּוֹכָה.	מְלָה אַחַת שֶׁל שִׁיר בְּנַחִיל הַמְּצִלְצֵל,
גּוֹף צָר.	בְּשׁוֹרֵת רָצוֹן נִמְרָץ בְּתוֹךְ שָׂרֵב עֵצִל,
שֵׁשׁ רַגְלִים דְּקוֹת –	תְּנוּעַת הָאוֹר בְּאַפֵּר דְּמִדּוּמִים –
בְּגִלּוֹי עִירִם,	וּפֶה הִיא צֹל.
בְּאִיּוֹם מְכַעַר	
זוֹחֶלֶת דְּבוּרָה.	ג
	מִדְּבַשֵּׁךְ? מִי יִזְכֹּר אֶת דְּבַשֵּׁךְ?
אֵיךְ נִכְתִּיר אוֹתָהּ בְּדַבְּרֵי שִׁירָה?	הוּא שֵׁם, הַרְחֵק, בְּפִנְיָהּ.
אֵיךְ נָשִׁיר וְמָה?	כָּאן, בְּשִׁמְשָׁה מוֹאֲרָה, גּוֹפֶה, רֹאשֶׁךְ –
יְבוֹא יֶלֶד קָטָן וַיֹּאמֶר:	כֵּלֶךְ עֵקֶץ, שֶׁנֶּאֱחָ אֵין־אוֹנִים עֲלוּבָה וְעוֹרָה.
הַמְלִכָה עִרְמָה.	הַפֶּחַד הוֹרֵג.
	הַשְּׁמֶרֶי לְנִפְשֶׁךְ.

בשיר מוזכרים מקומות שונים. הסבירו את התפקיד של כל אחד מהם בעיצוב דמותה של הדבורה.

שירת רחל

15. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

רק על עצמי / רחל

רק על עצמי לספר ידעתי.
צר עולמי כעולם נמלה,
גם משאי עמסתי כמוה
רב וכבד מכתפי הדלה.

גם את דרכי – כדרךך אל צמרת –
דרך מכאוב ודרך עמל,
יד ענקים זדונה ובוטחת,
יד מתבדחת שמה לאל.

כל ארחותי הלזי והדמיע
פחד טמיר מיד ענקים.
למה קראתם לי, חופי הפלא?
למה כזבתם, אורות רחוקים?

פרשו את שתי השורות האחרונות של השיר, והסבירו את תרומתן להבנת המשמעות של השיר. הדגימו את דבריכם.

16. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

פגישה, חצי פגישה / רחל

פגישה, חצי פגישה, מבט אחד מהיר,
קטעי ניבים סתומים – זה די...
ושוב הצוף הכל, ושוב הכל הסעיר
משבר האשור והדוף.

אף סכר שכחה – בניתי לי מגן –
הנה הנה כלא הנה.
ועל ברפי אכרע על שפת אגם סואן
לשתות ממנו לרויה!

תארו את תמונת הסיום בשיר, והסבירו את הקשר בינה ובין התהליך הרגשי שהדוברת עוברת.

17. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

מיכל / רחל

ותִּאָהֵב מִיכָל בֵּת שְׂאוּל אֶת דָּוִד... וְתִבְּזוּ לוֹ בְּלִבָּהּ
(שמואל א, י"ח, כ'; שמואל ב, ו', ט"ז)

מִיכָל, אַחֻזַּת רְחוּקָה! לֹא נִתַּק חוּט הַדּוֹרוֹת,
לֹא שָׁלְטוּ בְּכַרְמֶךָ הַנוֹגָה חֲרָלֵי הַזָּמָן,
עַל כְּתָנֶת מִשְׁיָךְ לֹא דָהוּ פְּסִי אַרְגָּמָן
וְצִלְצוּל אֶצְעָדוֹת זֶהָבָךְ עוֹד הָאֵזֶן תִּקְלֹט.

לֹא אַחַת רָאִיתִי נֹצֶבֶת לִיד הָאֶשְׁנָב,
בְּעֵינֶיךָ הִיפָּה מְהוּלִים גָּאֻה וְרָף;
מִיכָל, אַחֻזַּת רְחוּקָה, אֲנִי עֲצוּבָה כְּמוֹךָ,
כְּמוֹךְ נְדוֹנוֹתֵי לְבוֹז לְאִשָּׁר אֵהָב.

מה מייצגת דמותה של מיכל בת שאול בעיני הדוברת בשיר?

הסבירו והדגו את דבריכם.

18. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

בַּאֲחַד גִּלְגּוּלֵי / רחל

הֶהְיִיתִי חִיָּה בֵּין חַיּוֹת הַשָּׂדֶה
בְּיָמִים רְחוּקִים, בַּאֲחַד גִּלְגּוּלֵי?
וּמֵאֵז לִי קִרְבַּת הָאֲחֻזַּת לְחִי
וְאִימַת הָאָדָם הָרוּדָה?

אֶפְרַת הַנוֹצָה וְחֶסֶרֶת הַמָּגֶן
גִּלְגָּלֶה-פְּרָפְרָה בִּי נִשְׁמַת צָפוֹר?
מְנַגֶּנֶה עֲגוּמוּמִית, אֵהָבֶת הַדָּרוֹר –
הֵן מְמֻנָּה, מְמֻנָּה שְׂתִיָּהּ.

וְאוּלֵי בְּגִלְגּוּל הָרְחוּק־קָדוֹם
הִיִּיתִי גְבַעַל־עֲשָׂבִים יִרְקָרֵק?
וְלָכֵן בְּאִמִּי־אֲדָמָה אֲדָבֵק,
וּמְנוּחִי בְּחִיקָה הַשָּׁחוּם.

כיצד חיית השדה, הציפור וגבעול העשבים הנזכרים בשיר מעצבים את תחושותיה של המשוררת?

הסבירו והדגו את דבריכם.

פרק שני – דרמה

אם בחרתם בפרק זה, ענו על אחת מן השאלות 19 – 22 (34 נקודות).

טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"

טרגדיות של שקספיר: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"

19. הטרגדיה מתאפיינת במעבר של הגיבור הטרגי (או הגיבורה) מהצלחה לכישלון. הסבירו והדגו קביעה זו על פי הדמות של הגיבור הטרגי (או הגיבורה) בטרגדיה שלמדתם.
20. ענו על שני הסעיפים א–ב.
- פגיעה בסדר החברתי או המוסרי היא יסוד מרכזי בטרגדיות של סופוקלס ושל שקספיר.
- א. כיצד באה לידי ביטוי הפגיעה בסדר החברתי או המוסרי בטרגדיה שלמדתם? הסבירו והדגו את דבריכם. (14 נקודות)
- ב. כיצד הפגיעה בסדר החברתי או המוסרי משפיעה על המעשים של הגיבור הטרגי (או הגיבורה) ועל התפתחות העלילה? הסבירו והדגו את דבריכם. (20 נקודות)

מחזה מודרני (מן המאה ה-19 או מן המאה ה-20)

21. האם דמות מרכזית במחזה המודרני שלמדתם למדה במהלך המחזה דבר מה חדש על עצמה או על החיים בכלל? מה הוביל אותה ללמידה זו או מנע ממנה ללמוד זאת? הסבירו והדגו את דבריכם.
22. ענו על שני הסעיפים א–ב.
- שם היצירה הוא אחת הדרכים להציג את הנושא המרכזי בה.
- א. במחזה המודרני שלמדתם, הסבירו והדגו כיצד שם היצירה משקף את הנושא המרכזי בה. (14 נקודות)
- ב. כיצד הנושא המרכזי במחזה בא לידי ביטוי בשני אמצעים נוספים, כמו תפאורה, אביזרים, דיאלוגים מרכזיים? הסבירו והדגו את דבריכם. (20 נקודות)

פרק שלישי – רומאן ונובלה

אם בחרתם בפרק זה, ענו על אחת מן השאלות 23–25 (34 נקודות).

שימו לב: על שאלות 23–24 אפשר לענות גם על פי הרומאן "1984" מאת ג'ורג' אורוול.

23. תארו את הסיום של הרומאן או הנובלה שלמדתם.

האם סיום זה פותר את הבעיות ו/או את הקונפליקטים המוצגים ביצירה, או משאיר אותם בלתי פתורים? נמקו והדגימו את דבריכם.

24. הסביבה החברתית של האדם משפיעה על עולמו ועל התנהגותו.

הסבירו והדגימו קביעה זו על פי שתיים מן הדמויות המרכזיות ברומאן או בנובלה שלמדתם.

25. 1984 / ג'ורג' אורוול

לפניכם דיאלוג בין וינסטון לבין אובריאן. קראו אותו, וענו על השאלה שאחריו.

[וינסטון:] "האם האח הגדול קיים?"

[אובריאן:] "ודאי שהוא קיים. המפלגה קיימת. האח הגדול הוא התגלמותה של המפלגה".

[וינסטון:] "האם הוא קיים בו באופן שאני קיים?"

[אובריאן:] "אתה אינך קיים".

(ג'ורג' אורוול, 1984, 1993, עמ' 208)

הסבירו והדגימו כיצד רעיונות מרכזיים ברומאן באים לידי ביטוי בדיאלוג זה.

בהצלחה!